

Inrichtings- en Beheerplan voor te verwerven GOB-gronden

Cluster 2. Ulvenhout

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1 Leeswijzer	1
2. Inrichtingsplan	1
2.1 Huidige situatie	1
2.2 Beschrijving natuurambitie	1
2.3 Toegevoegde waarde voor biodiversiteit en hydrologische doelstellingen	3
2.4 Plantekening	4
3. Beheerplan	4
3.1 Beschrijving beheerwerkzaamheden en bijdrage aan natuurambitie	4
3.2 Beweiding	6
4. Motivatie en kennis van de initiatiefnemer	6
4.1 Motivatie deelname	6
4.2 Huidige kennis met betrekking tot natuurbeheer en vergroten hiervan	7
5. Bijdrage aan duurzaam en vitaal Markdal	7

Opdrachtgever

Stichting Natuurbehoud Markdal in
afstemming met Staatsbosbeheer
Markdal 11B
4951 EH Ulvenhout

Auteur

Orbis
Mon Plaisir 89
4879 AM | Etten-Leur

Datum: 9 maart 2023

Versie: V 1

Status: Definitief

Contactpersoon

Jolanda Kroot
Jolanda@orbis.nl
06-86 85 55 46

1. Inleiding

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) verkoopt een aantal geclusterde percelen in het Markdal via een openbare inschrijfprocedure. Een groep omwonenden heeft zich verenigd in de Stichting Natuurbehoud Markdal om een tweetal clusters te kopen. In opdracht van deze Stichting heeft bureau Orbis voorliggend rapport gemaakt.

1.1 Leeswijzer

Dit rapport volgt de beoordelingscriteria zoals die in de inschrijfleidraad¹ beschreven staan. In hoofdstuk 2 is een beknopte landschappelijke analyse te vinden, gevolgd door het inrichtingsplan. In hoofdstuk 3 wordt beschreven hoe het beheer van de percelen eruit komt te zien. Hoofdstuk 4 is gewijd aan de motivatie van de initiatiefnemer. Hoofdstuk 5, tenslotte, beschrijft hoe het plan bijdraagt aan een duurzaam en vitaal Markdal. De bijlage bevat een inrichtingsschets en ander kaartmateriaal.

2. Inrichtingsplan

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gesitueerd in een cultuurlandschap dat rijk is aan landschapselementen als houtwallen, solitaire bomen en watergangen. Daarnaast ligt het in een bosrijk gebied tussen het Mastbos en het Ulvenhoutse Voorbos. In de omgeving zijn de volgende bostypen te vinden: droog productiebos, dennen-, eiken- en beukenbos, vochtig productiebos en beekbegeleitend bos. De percelen van dit cluster scheiden het Markdal met Ulvenhout.

Op historische kaarten is te zien dat het plangebied voornamelijk bestond uit tuin- en bouwgrond. Het cluster kende wat structurelementen zoals een bomenrij en een hogere wal aan de noordzijde van het gebied. Zie ook figuur 1, 6 en 7 in bijlage 2.

Het gebied ligt in de overgang van hoog en droog gelegen bosrijk landschap naar een laag gelegen en nat beekdal, zoals ook te zien is op de hoogtekaart in figuur 2 van bijlage 2. In natte perioden varieert de grondwaterstand van 80 tot 0 centimeter tot het maaiveld. In droge perioden ligt het grondwater meer dan 250 centimeter beneden het maaiveld (figuur 3 en 4, bijlage 2). Deze fluctuaties bevorderen de biodiversiteit. Qua bodem valt het gebied onder de eerdgronden. Het gaat om hoge zwarte enkeerdgrond, leemarm en zwak lemig fijn zand. Het gaat om een dekzand- of terrasrug met een klein stuk dalvormige laagte, beek- of rivierdalbodem (in de linkerbovenhoek), zie figuur 5 in bijlage 2. Het gebied ligt tegen een natte natuurparel (Markdal) en overstroomt eens in de 10 tot 100 jaar.

2.2 Beschrijving natuurambitie

In bijlage 1 is de beoogde toekomstige situatie te zien, met op de achtergrond het voorlopige ontwerp van het waterschap. Het projectgebied wordt conform uitvraag omgevormd tot kruiden- en faunairijk grasland. Hierbij is de eis dat minimaal 5% van het oppervlak wordt ingericht met landschapselementen. In dit ontwerp is dat een deel eiken-, dennen- en beukenbos, een bomenrij en twee solitaire bomen. Deze landschapselementen zijn zorgvuldig gekozen en gepositioneerd. Daardoor versterken zij de landschappelijke en historische identiteit van de omgeving. Ze bevorderen bovendien de biodiversiteit van zowel het om te vormen terrein als de omliggende percelen. Daarnaast is ook voorzien in een laarzenpad en een wandelpad. In deze paragraaf worden de keuzes voor deze elementen verder toegelicht.

¹ Zie: <https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/wp-content/uploads/2022/11/Inschrijfleidraad-Markdal.pdf>

Bomenrij

In het midden van het cluster en in het zuiden is een bomenrij gepland. Deze bomenrijen bestaan uit zomereiken. De bomenrij past binnen het landschap om het cluster heen. Daarnaast zijn ze zo gesitueerd dat de zichtlijnen op het beekdal behouden blijven en zelfs versterkt worden.

Solitaire bomen

In het kruiden- en faunarijk grasland zijn twee solitaire bomen gepland, een Lindeboom en een Boswilg. Binnen het landschap in de driehoek tussen het Ulvenhoutse Voorbos, het Mastbos en Breda zijn meerdere solitaire bomen te vinden. De bomen zijn, naast passend in het landschap, duurzaam en klimaatbestendig. Ze kunnen natte voeten goed verdragen maar ook van droogte ondervinden de bomen weinig last.

Laarzenpad, wandelpad en informatievoorziening

In het gebied zijn naast bovengenoemde elementen ook enkele recreatieve toevoegingen gepland.

Laarzenpad

Over de percelen is een laarzenpad ingetekend. Dit pad is toegankelijk voor wandelaars (eventueel met aangelijnde huisdieren). Het pad is te bereiken middels klaphekken in onderhoudspoorten en is daarnaast ook afgesloten met schapengaas en prikkeldraad. Hierdoor kan men niet verder van het pad verwijderd raken en blijft de natuur grotendeels onverstoorde. Het is met recht een laarzenpad te noemen, het kan voorkomen dat het een deel van het jaar modderig of nat is. Dit draagt bij aan de beleving van de bezoekers; het is meteen duidelijk dat het gaat om 'natte natuur'. Door het pad niet te verharderen maar simpelweg te maaien doet het niet af aan de natuur. Het pad kronkelt door het kruiden- en faunarijk grasland en loopt door over het vochtig hooiland en uitkijkpunt van cluster 1.

Wandelpad parallel aan het Sulkerpad

Over het meest zuidelijke perceel is, parallel aan het Sulkerpad, een nieuw wandelpad ingetekend. Het Sulkerpad is een gecombineerd fietspad / wandelpad en wordt zo intensief gebruikt dat er regelmatig ongemakkelijke en soms zelfs gevaarlijke situaties ontstaan. Het is al jaren een wens van de omwonenden om de voetgangers en fietsers uit elkaar te halen. Daarom is er een leemgrind wandelpad in het plan opgenomen. Door dit nieuwe wandelpad scheiden we fietser en voetgangers in ieder geval in het eerste deel van het Sulkerpad. Wij maken ons echter sterk om in de toekomst dit voetpad door te trekken tot aan het Kippenbrugje.

Door dit wandelpad ontstaat er ook een rustige en veilige plek waar mensen op hun gemak een praatje kunnen maken.

Informatievoorziening

Bij de klaphekken aan de entrees van het gebied komen informatieborden met daarop enkele gedragsregels: honden aanlijnen in de periode 15 maart tot en met 15 augustus in verband met broedende vogels, afval meenemen en elders weggooien. De informatie wordt op educatieve wijze gegeven.

Kruiden- en faunarijk grasland

Het overgrote deel van het perceel wordt ingericht als kruiden- en faunarijk grasland. Volgens planning komt het perceel in januari 2024 ter beschikking. Deze periode is niet geschikt om te maaien, de aanwezige fauna overwintert in de huidige begroeiing. Het gras wordt daarom gemaaid en afgevoerd in september en oktober. Na het maaien zaaien we een kruidenmengsel in. Een mengsel van inheemse kruiden met relatief weinig grassen zorgt voor een voorspoedige start. Het mengsel is geschikt voor vochtige, leemhoudende grond, zoals G3 bloemrijk grasland – natte grond van Cruydhoeck. Dit mengsel is tevens geschikt voor de koeien. Het kruiden- en faunarijk grasland krijgt micro-reliëf (indien cluster 1 ook aangekocht wordt, dan wordt dit uitgevoerd met een deel van het zand dat vrijkomt door het afgraven van de poelen). Het zand geeft reliëf tot maximaal 20 centimeter.

Dennen-, eiken en beukenbos

Langs het Sulkerpad is een rand dennen-, eiken- en beukenbos gepland. Dit sluit aan op het perceel van Staatsbosbeheer. Dit bereiken we door de bestaande bomen en struiken te handhaven en met de aanplant de volgende soorten bomen en struiken toe te voegen: Zomereik, Beuk, Winterlinde, Zoete kers, Ratelpopulier, Sleedoorn, Zachte berk, Vuilboom, Lijsterbes. Het aanplanten gebeurt in oktober/november 2024, na het vrijkomen van het perceel. Deze soorten zijn allen geschikt voor de geomorfologische en hydrologische omstandigheden van het terrein.

2.3 Toegevoegde waarde voor biodiversiteit en hydrologische doelstellingen

Deze paragraaf beschrijft per ontwerpelement de toegevoegde waarde ten opzichte van biodiversiteit en hydrologische doelstellingen.

Solitaire bomen

Lindeboom: Naast dat de Lindeboom inheems is, is de soort aantrekkelijk voor verschillende soorten insecten, waaronder bijen. De bomen verspreiden een aanlokkelijke geur en hoewel de soort beperkt stuifmeel geeft, biedt hij wel veel nectar. (De noordelijkste boom op de kaart betreft een Lindeboom.)

Boswilg: Wilgen zijn insectenmagneten. Uit Duits onderzoek blijkt dat de wilgenboom verreweg de meeste insecten aan zich bindt (zie afbeelding 2 in bijlage 2). De Boswilg past goed bij de omstandigheden van de percelen. (De zuidelijkste boom op de kaart betreft een Boswilg.)

Het voedselaanbod voor insectenjagers zoals de ruige dwergvleermuis die voorkomt in het gebied (waarneming.nl) wordt met de toevoeging van deze solitaire bomen ook groter. Daarnaast vergroten de bomen het leefgebied van klimmende zoogdieren zoals de boomarter, die al in het gebied voorkomen (waarneming.nl). En het zijn goede uitkijkposten voor jagende roofvogels zoals de buizerd.

Uitkijkpunt, laarzen- of struinpad, zitgelegenheid en informatievoorziening

Laarzenpad en wandelpad

Hebben geen toegevoegde waarde ten aanzien van de biodiversiteit en hydrologische doelstellingen.

Informatievoorziening

De informatievoorzieningen geven bezoekers een goed beeld van de omgeving waar ze zich in bevinden. De informatie vergroot het draagvlak onder bezoekers om het terrein niet te vervuilen.

Kruiden- en faunairijk grasland

Het kruidenrijk grasland heeft een meer open en gezondere bodemstructuur dan het huidige bodem beeld. De beoogde bodem is hierdoor beter waterdoorlatend wat positief bijdraagt aan de hydrologische doelstellingen in deze natte natuurel. Daarnaast biedt het grasland een grotere soortenrijkdom dan het perceel nu heeft. Verschillende fauna heeft hier profijt van, zoals haas, ree en patrijs. Het micro-reliëf geeft samen met de solitaire bomen, enig bloemrijke ruigte en wat wilgenstruweel verschillende microklimaten (zie afbeelding 5, bijlage 2). Verschillende insecten en amfibieën hebben hier baat bij, zoals de levendbarende hagedis en de koninginnenpage. Deze dieren warmen zichzelf op aan de zon, dit doen ze het liefst in de windstille luwte. Het micro-reliëf creëert dit.

Dennen-, eiken- en beukenbos

Met het dennen-, eiken- en beukenbos sluiten we aan op de natuurpercelen links van het cluster. Momenteel is dit deel al als zodanig ingericht. Gezien het een structuur element vormt in het kruiden- en faunarijk grasland en het een volwassen bosschage is behouden we dit stuk. Het bos levert schaduw maar vangt de koude noorden wind ook op. Hierdoor ontstaan meerdere microklimaten rondom het bos. Daarnaast hebben vele soorten fauna baat bij een bos als structuur element. Denk aan vlinders en amfibieën die zich schuilhouden in het bos en zich opwarmen in de zon op het grasland. Voor meer variatie en structuur in dit gebied planten we extra bomen en struiken. Deze boomsoorten produceren een rijker en makkelijker afbreekbaar strooisel, dat zorgt voor een milde humus. Bodemvegetatie, met daarin Braam en Lijsterbes maar ook doelsoorten als Kleine Keverorchis en Koningsvaren, kan zich hierdoor beter ontwikkelen. Het kronendak is daarnaast minder gesloten waardoor meer variatie tussen donkere en lichte (koude en warme) plekken in het bos ontstaat. Vele soorten fauna hebben hier profijt van zoals de hazelworm* (leeft vooral in dichtbegroeide gebieden) en de appelvink* (leeft in gebieden met rijke structuur, vaak met zoete kers).

2.4 Plantekening

Bijlage 1 bevat een grote versie van het plan. Met daarbij een legenda en detaillering.

3. Beheerplan

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het gebied na inrichting beheerd gaat worden om tot hoogwaardige natuur te komen en dit ook als zodanig te handhaven. In bijlage 3 is het beheer samengevat in een overzichtelijke tabel. Alle genoemde werkzaamheden vinden plaats na een flora en fauna inspectie. Zo wordt beschadiging aan een natuurparel (bijvoorbeeld een plant van de rode lijst of een zeer zeldzaam dier) voorkomen.

3.1 Beschrijving beheerwerkzaamheden en bijdrage aan natuurambitie

Solitaire bomen

De solitaire bomen worden jaarlijks geïnspecteerd. Er wordt gelet op eventuele ziektes, houtrot en stormschade. Indien nodig worden gevaarlijke takken verwijderd. Verder onderhoud en beheer is niet gewenst. De boomstammen worden afgeschermd van de grazers om bastschade te voorkomen. Deze boomspiegels worden ook niet gemaaid vanwege mogelijke schade. Hierdoor ontstaat rondom de boomstammen bloemrijke ruigte. Eventuele houtige opslag wordt jaarlijks handmatig verwijderd. Deze ruigte biedt naast nectar, schuilmogelijkheden tijdens onderhoudswerkzaamheden en een geleidelijke overgang van vochtig hooiland en grasland tot de boomkroon.

Laarzenpad, wandelpad en informatievoorziening

Laarzen-, struinp pad

Het pad wordt een aantal keer per jaar gemaaid buiten de periode maart tot en met juni om. Dit wordt uitgevoerd met voor het perceel geschikt materieel om schade aan de percelen te voorkomen.

Wandelpad

Het wandelpad wordt één keer per jaar gecontroleerd op schade. Indien nodig herstellen we (delen van) het pad.

Kruiden- en faunarijk grasland

In het eerste jaar, na vrijkomen van het perceel, wordt het grasland gefreesd en ingezaaid met een kruidenmengsel (zie ook paragraaf 2.2 > kruiden- en faunarijk grasland). In de vijf jaar daarna wordt het land regelmatig maar wel gefaseerd gemaaid. Dit om de bodem minder rijk te maken en vluchtmogelijkheden op het perceel te houden.

Door het gefaseerd maaien ontstaan microklimaten (zie figuur 3). Dit geeft een meer kruidenrijk karakter. Door vroeg te beginnen met maaien (eind mei) en af te voeren (circa een tot drie keer per jaar) kan er in relatief korte tijd veel voeding uit de bodem worden gehaald. Hiermee neemt de biomassa-productie af en worden grassen minder dominant. Dit creëert meer ruimte voor de minder concurrentiekrachtige kruiden. Deze vegetatie is aantrekkelijk voor insecten die kieskeurig zijn wat betreft waard- of drachtplant. Omdat deze maairondes in het broedseizoen vallen, voert Staatsbosbeheer een veldcheck uit. Daarnaast gebruikt Staatsbosbeheer voor het maaien aangepast materieel zodat bodemverdichting wordt voorkomen.

Na 5 jaar intensief maaien wordt gekeken naar de rijkheid van het grasland. Bij voldoende verschraling stapt de beheerder over op extensief maaien, één keer per jaar, met eventueel extensief na-beweiden (zie ook 3.2 beweiding). Vrijgekomen maaisel wordt afgevoerd na maximaal 7 dagen, ter voorkoming van verrijking van het perceel. Het maaisel blijft een aantal dagen liggen, zo krijgen insecten en andere fauna tijd eruit te vluchten en kunnen de planten zaad schieten. Het maai afval wordt verkocht of ingezet als diervoeding voor de grazers.

Dennen-, eiken- en beukenbos

Na vrijkomen van het perceel in januari 2024 wordt direct gestart met de inspectie van de bestaande begroeiing. In november of uiterlijk in maart (afhankelijk van de weersomstandigheden) wordt het bos aangevuld met de nodige bomen en struiken en wordt ongewenste begroeiing verwijderd. Na aanplant is het onderhoud de eerste vijf jaar intensief.

Jaarlijks wordt groei van ongewenste soorten (zoals Amerikaanse vogelkers) verwijderd. Dit gebeurt handmatig. Daarnaast wordt groei van gewenste soorten op de verkeerde of op de open plekken weggehaald en elders terug geplant. Tijdens deze onderhoudsronde wordt direct geïnspecteerd hoe de nieuwe aanplant groeit. Indien bomen of struiken in de eerste 5 jaar niet zijn aangeslagen worden deze binnen 1 jaar vervangen. De bomen en struiken die niet zijn aangeslagen blijven staan of worden in het bos neergelegd, dit dient de functie van dood staand en liggend hout.

Na 5 tot 7 jaar wordt overgegaan op een minder intensief beheer, ieder jaar wordt het bos geïnspecteerd. Tijdens deze inspectie wordt bepaald wat wel en wat niet nodig is dat jaar. Het kan dan gaan om snoei, verwijderen van ongewenste groei (al dan niet op open plekken). Na 10 jaar wordt deze inspectie minder frequent uitgevoerd; tijdens de inspectie wordt een beheerschema voor de daaropvolgende jaren gemaakt.

3.2 Beweiding

Gezien de rijkheid van de percelen is de eerste jaren beweiding niet geschikt. Na 5 jaar maaionderhoud wordt opnieuw beoordeeld of beweiding de natuurtypes kan verbeteren. Is het na deze 5 jaar nog niet aan de orde dan wordt dit om de 2 jaar beoordeeld en na 10 jaar wordt dit jaarlijks beoordeeld. Het is mogelijk dat beweiding niet ingezet wordt als beheermaatregel.

Risicoanalyse

In bijlage 5 worden de belangrijkste risico's beschreven. Per risico staat beschreven wat de kans is dat het risico zich voordoet, wat de mogelijke consequenties zijn en welke maatregelen toegepast worden om de risico's te beperken of verkleinen. Staatsbosbeheer voert regelmatig controles uit op deze risico's. Indien nodig neemt Staatsbosbeheer passende maatregelen.

4. Motivatie en kennis van de initiatiefnemer

4.1 Motivatie deelname

Stichting Natuurbehoud Markdal is een particulier initiatief en is opgericht door een groep enthousiaste en betrokken omwonenden van de clusters, 13 huishoudens in totaal. Doordat zij uitkijken op de clusters hebben zij een sterke binding met het gebied. Deze groep houdt de ontwikkelingen rondom de herinrichting al jaren scherp in de gaten. In meerdere overleggen met de gemeente en de provincie hebben de omwonenden aangegeven dat zij de gronden graag zouden omzetten van landbouwgrond in hoogwaardige natuur.

Naast het feit dat deze omwonenden hun uitzicht op dit prachtige beekdal niet willen verliezen, willen ze het gebied ook aantrekkelijk maken voor recreatie door de bewoners van Ulvenhout en Breda. Daarvoor zijn een aantal punten in dit plan verwerkt die de beleving van de bezoekers nog beter maken.

De groep omwonenden is zich er van bewust dat ze onvoldoende kennis en kunde heeft voor het beheren en onderhouden van de percelen. Omdat Staatsbosbeheer (SBB) al jaren de gronden beheert die grenzen aan de percelen die te koop worden aangeboden, hebben de omwonenden contact gezocht met SBB. In de gesprekken die volgden bleek dat SBB deze gronden er dolgraag bij wilde hebben om haar natuurdoelen beter te kunnen realiseren. SBB heeft echter geen budget om deze aankoop te financieren. Dankzij dit wederzijds enthousiasme is de Stichting een langdurige samenwerking met SBB als beheerder aangegaan.

Door de samenwerking kan SBB eenheid van beheer creëren over 50,3 ha aan gronden in het Markdal. De natuur zal hierdoor over en weer versterkt worden. De Stichting wilt blijven bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van natuur in het Markdal. Door de langdurige samenwerking met SBB wordt dit gewaarborgd.

De Stichting zet in op een kwalitatief hoogwaardige natuurontwikkeling en heeft om die reden ook hoge bedragen gereserveerd voor de inrichting (cluster 1: € 110.000, cluster 2: € 75.000).

Daarnaast zet de Stichting in op aanschaf van beide clusters (1+2) omdat op die manier meer eenheid van inrichting en beheer wordt bereikt. Zeker ook omdat de inrichting en het beheer van beide clusters naadloos ingepast kan worden in de bestaande inrichting en het beheer op de omliggende gronden van SBB. Versterking op versterking dus.

4.2 Huidige kennis met betrekking tot natuurbeheer en vergroten hiervan

De Stichting heeft zelf niet voldoende kennis van het beheren en onderhouden van natuurgebieden. Hoewel we in de loop van het proces veel hebben bijgeleerd, hebben we er wel voor gekozen deze kennis te halen bij SBB. SBB wordt de uitvoerende partij voor wat betreft inrichting en beheer. SBB werkt al sinds 1928 aan natuurbescherming en is al meer dan 120 jaar actief in het vergroenen van Nederland. Inmiddels beheert SBB zo'n 270.000 hectare grond. Dankzij de percelen die SBB al bezit in het Markdal is de kennis voor het beheer van de te behalen natuurdoelen nadrukkelijk aanwezig.

5. Bijdrage aan duurzaam en vitaal Markdal

De koop, inrichting en beheer van deze percelen dragen bij aan de ontwikkeling van de aangrenzende percelen van SBB. Samen met SBB heeft de Stichting er voor gekozen om de vogelstand in het Markdal te verbeteren. Dit bereiken wij door de te verwerven gronden zo in te richten dat het gebied langs de meander afgesloten wordt voor mensen en honden. De rust voor broedende vogels en andere fauna langs de meander wordt hierdoor gewaarborgd.

Naast het feit dat de gronden bijdragen aan het realiseren van de natuurdoelen van SBB, dragen ze ook bij aan het vergroten van de beleving voor de bezoekers van het natuurgebied. De percelen zijn vrij te bezoeken middels het wandelpad en het laarzenpad die beide worden gecreëerd. Aan het begin en het eind van het laarzenpad staan borden met informatie over het gebied en de openstellingsregels waaraan men zich moet houden. Deze regels zijn er zodat de natuur de eerste prioriteit blijft houden.

Bezoekers raken zo betrokken bij de natuur waar ze doorheen wandelen. Onderzoek leert dat mensen die betrokken zijn bij een gebied ook meer zorg dragen voor het gebied. Ze maken minder snel rommel en houden zich aan de 'regels' die zijn opgesteld. In zo'n prachtig natuurgebied is dat zeer belangrijk.

Bovendien wil de Stichting het Sulkerpad, dat door het natuurgebied loopt, veiliger maken voor de gebruikers. Op dit moment wordt het pad gebruikt door fietsers, brommers, wandelaars, skaters, groepen wielrenners en groepen kinderen op weg naar hun sportvereniging. Dit leidt dagelijks tot bijna-botsingen en gevaarlijke situaties. De Stichting gaat een wandelpad aanleggen parallel aan het fietspad om een veilig pad te creëren voor de wandelaar.

De Stichting blijft tijdens de inrichting en ook tijdens de beheerfase betrokken bij het natuurgebied. Zij fungeert hierbij als aanspreekpunt / vertegenwoordiger van de omwonenden in overleggen met SBB en gemeente.

De Stichting maakt zich ook in de toekomst sterk voor het Markdal. Als de gereserveerde gelden voor de inrichting niet volledig worden gebruikt, zal het restant in de verdere ontwikkeling van het Markdal worden geïnvesteerd. Op dit moment gaan de gedachten uit naar het verlengen van het voetpad langs het Sulkerpad op het moment dat het Markdal daar wordt heringericht. Daarmee creëren we een veilig (want gescheiden) voetpad van Ulvenhout tot aan het Kippenbrugje over de Mark